

มองรอบ ๆ ท่านจะมีคำชี้แนะดี ๆ ให้หลวงพี่และเจ้าหน้าที่ที่ครัวได้ฟังอยู่เสมอ ๆ ในการที่จะปรับปรุงงานครัวให้มีการพัฒนาที่ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

บางทีขณะที่นั่ง ท่านนั่งหมนเก้าอี้หันหน้าออกไปมองดูทางถนนที่ผ่านครัว เมื่อก่อนไม่ค่อยจะมีรถผ่านไปมาเท่าใดนัก รถที่มารับอาหารในครัวส่วนใหญ่ก็จะเป็นรถซาเล้ง ถ้าเป็นรถยนต์ คุณยายท่านจะให้จอดรอไว้ข้างนอก แล้วจึงขนอาหารออกไปขึ้นรถ

เวลา ๑๐ โมงเช้า เป็นเวลาที่คุณยายจะต้องอาบน้ำ คุณยาย ท่านจะดูนาฬิกา พอ ๑๐ โมงท่านจะลุกกลับไปห้องเลขานุการโดยไม่ต้องเตือน คุณยายเล่าให้ฟังว่า สมัยคุณยายเป็นเด็กอยู่นครชัยศรีไม่มีนาฬิกา ท่านดูเวลาจากตำแหน่งของดวงอาทิตย์ ตอนเที่ยงดวงอาทิตย์จะอยู่ตรงหัวพอดี

ใช้เงินที่เขาจบหัวมา

ตรงกำแพงระหว่างครัวหน้ากับครัวหลัง จะมีประตูเลื่อนสแตนเลสสำหรับปิดเปิด เมื่อก่อนตรงกำแพงฝั่งครัวหน้าด้านที่ติดประตูสแตนเลสจะมีแค่กระดานยกพื้นขึ้นมาเตี้ย ๆ สำหรับใช้วางของพวกวัตถุดิบที่ใช้ทำอาหาร เช่น ถุงกระสอบใส่หอม ใส่กระเทียม พวกมะนาว พวกผักต่าง ๆ

บางครั้งเวลาที่คุณยายเดินผ่าน ท่านจะเหลือบมองไปเห็นพวกกลีบกระเทียมเล็ก ๆ ที่เด็ก ๆ ทำร่วงหล่นอยู่ตามพื้น คุณยายจะบอกให้ข้าพเจ้าเก็บขึ้นมาทันที สายตาคุณยายเฉียบไวเช่นนี้เสมอ ข้าพเจ้าย่อดตัวก้มลงเก็บกระเทียม ๓-๔ กลีบ ที่หล่นอยู่กับพื้นชั้นใ้กระสอบเหมือนเดิม

ท่านบอกว่า “จะใช้ข้าวใช้ของอะไร ต้องระมัดระวัง อย่าใช้ทิ้ง ๆ ขว้าง ๆ เราใช้ของ ใช้เงินที่เขาจบหัวมา ใช้ไม่เป็นเดี๋ยวจะต้องไปใช้หนี้เขาข้ามภพข้ามชาติ”

ข้าพเจ้าประทับใจมากที่คุณยายสอนว่า “เราใช้เงินที่เขาจบหัวมา” เพราะเป็นประโยคที่สะกิดใจ ฟังแล้วทำให้ข้าพเจ้าได้ข้อคิดอะไรหลาย ๆ อย่างที่ยังนึกไม่ถึงในตอนแรก วัดอยู่ได้ด้วยศรัทธาของญาติโยม เงินทุกบาททุกสตางค์ที่เขาทำบุญต่างหามาด้วยความเหนื่อยยาก ก่อนถวายเขาจบหัวอธิษฐานแล้วอธิษฐานอีก โดยหวังจะได้บุญกุศล และได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เราจะหยิบจะจับจะใช้อะไร ก็ข้าวของที่เขาทำบุญมาทั้งนั้น เราจึงต้องใช้ข้าวของ และปัจจัยทุกอย่างด้วยความระมัดระวัง

คำสอนของคุณยายที่ว่า “เราใช้เงินที่เขาจบหัวมา” จึงเป็นประโยคที่เด็กวัดอย่างข้าพเจ้า มักจะนำมาใช้เตือนสติเตือน

ใจตนเองอยู่เสมอ ๆ ในการที่หยิบจับใช้ปัจจัยสิ่งของต่าง ๆ ด้วยความประหยัดและระมัดระวัง ตามที่ได้เห็นแบบอย่าง ตามที่ได้รับการอบรมสั่งสอนต่อ ๆ กันมา และตามกำลังสติปัญญา เท่าที่จะสอนตัวเองได้ว่า อันไหนควรไม่ควร

คุณยาย คือ สุตยอตของต้นแบบ ข้าพเจ้าไม่เคยเห็นใครที่จะใช้และรักษาสมบัติพระศาสนาได้อย่างประหยัด คุ่มค่า คุ่มราคา ได้เท่ากับคุณยายเลย

คุณยายจะพูดอยู่เสมอ ๆ ว่า

“ใช้เงินไม่เป็น ก็เป็นขี้ข้าเงิน

ใช้ไฟไม่เป็น ก็เป็นขี้ข้าไฟ

ใช้น้ำไม่เป็น ก็เป็นขี้ข้าน้ำ”

ท่านจะใช้ จะทำอะไร ด้วยความระมัดระวัง อย่างมีสติ รู้จักพิจารณาพิจารณาอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สิ่งของต่าง ๆ ใช้ น้ำ ใช้ไฟ ฯลฯ และนอกจากท่านจะทำให้ดูเป็นตัวอย่างแล้ว ท่านยังเมตตา คอยบอก คอยสอน คนที่อยู่รอบข้างอยู่เสมอ ๆ อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยหรือเบื่อหน่าย